

Sygn. akt IV CZ 50/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Marian Kocon

w sprawie z powództwa E. R.przeciwko Agencji Ochrony [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
i Towarzystwu Ubezpieczeń [..]
o zadośćuczynienie i odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 września 2017 r.,
zażalenia strony pozwanej Agencji Ochrony [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 11 kwietnia 2017 r.,

- 1) uchyla zaskarżone postanowienie,**
- 2) rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawia w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił apelację pozwanej Agencji Ochrony [...] spółki z ograniczoną odpowiedzialnością od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 18 października 2016 r. (punkt I) i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (punkt II). Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazał art. 373 zdanie pierwsze w związku z art. 370 k.p.c. i wyjaśnił, że pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika otrzymała odpis wyroku z uzasadnieniem w dniu 23 listopada 2016 r., apelację zaś złożyła w dniu 8 grudnia 2016 r., a więc z uchybieniem terminu do jej wniesienia, który upłynął w dniu 7 grudnia 2016 r.

W zażaleniu na to postanowienie pozwana zarzuciła naruszenie art. 370 w zw. z art. 373 k.p.c., art. 369 § 1 k.p.c., art. 94 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 k.p.c., art. 102 k.p.c. i art. 361 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 45 w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji RP. Podniosła, że z dniem 10 października 2016 r. - a więc przed wydaniem wyroku przez Sąd Okręgowy - wypowiedziała pełnomocnictwo udzielone adwokatowi A. G., o czym poinformowała Sąd przesyłając stosowne pismo w tym przedmiocie. Zdaniem pozwanej w tej sytuacji Sąd Okręgowy dokonał wadliwego doręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem byłemu już pełnomocnikowi, zamiast bezpośrednio pozwanej, które to uchybienie skutkuje tym, że termin do wniesienia apelacji nigdy nie rozpoczął swojego biegu. Podniosła również, że Sąd Apelacyjny błędnie zasądził na rzecz powódki koszty procesu, ponieważ przy prawidłowym procedowaniu przez sądy obu instancji, apelacja jako wniesiona po terminie winna zostać odrzucona w postępowaniu międzyinstancyjnym, a tym samym nie powstałby obowiązek poniesienia przez pozwaną kosztów postępowania apelacyjnego. Wskazując na powyższe zarzuty pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę w punkcie II poprzez zniesienie kosztów postępowania apelacyjnego pomiędzy stronami.

Powódka w odpowiedzi na zażalenie wniosła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości, że skarżąca uchybiła ustawowemu terminowi do wniesienia apelacji liczonemu od dnia doręczenia wyroku z uzasadnieniem jej pełnomocnikowi A. G. na jego wniosek z dnia 24 października 2016 r. (k. 308 i k. 349). Sąd Apelacyjny nie dostrzegł jednak, że w aktach sprawy znajduje się pismo skarżącej z dnia 10 października 2016 r., z którego wynika, że pozwana wypowiedziała pełnomocnictwo adwokatowi A. G. Wpłynęło ono do akt sprawy 14 października 2016 r., jeszcze przed wydaniem wyroku przez Sąd pierwszej instancji, a poza zamieszczeniem na nim adnotacji o jego złożeniu do akt sprawy (k. 302) nie było ono przedmiotem żadnych ustaleń sądów obu instancji.

Z akt sprawy wynika, że wyrok z uzasadnieniem został przesłany adwokatowi A. G. bez odrębnego zarządzenia (k. 338) i bez analizy, czy jego umocowanie do reprezentowania pozwanej spółki nie wygasło i w jakiej dacie to nastąpiło. Tymczasem pełnomocnictwo sądowe wygasa między innymi z woli stron na skutek wypowiedzenia lub wzajemnego porozumienia mocodawcy i pełnomocnika. Kwestia ta ma kluczowe znaczenie, skoro od daty skutecznego wypowiedzenia pełnomocnictwa uzależnione jest stwierdzenie, czy w dacie złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku adwokat A.G. był jeszcze osobą uprawnioną do reprezentowania skarżącej i czy uprawnienie to zachował w dacie doręczenia mu odpisu wyroku z uzasadnieniem.

Art. 94 § 1 k.p.c. stanowi, że wypowiedzenie pełnomocnictwa procesowego przez mocodawcę odnosi skutek prawny w stosunku do sądu z chwilą zawiadomienia go o tym, w stosunku zaś do przeciwnika i innych uczestników - z chwilą doręczenia im tego zawiadomienia przez sąd. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że adresatem oświadczenia woli w przedmiocie udzielenia pełnomocnictwa jest osoba, której mocodawca udziela pełnomocnictwa. Takie same rygory jak do udzielenia pełnomocnictwa stosuje się do jego cofnięcia. Zatem oświadczenie woli w przedmiocie wypowiedzenia pełnomocnictwa winno być adresowane do pełnomocnika, a sąd powinien być jedynie powiadomiony o fakcie

wypowiedzenia pełnomocnictwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1999 r., III CZ 50/99, nie publ.).

Pozwana złożyła w dniu 11 października 2016 r. do Sądu Okręgowego pismo, w którym oświadczyła, że wypowiada z dniem 10 października 2016 r. udzielone w sprawie pełnomocnictwo adwokatowi A. G. Wobec tego, że adresatem tego pisma nie był pełnomocnik, skierowane do sądu oświadczenie woli o wypowiedzeniu pełnomocnictwa mogło nie być skuteczne, o ile nie było powiązane ze złożeniem stosownego oświadczenia o wypowiedzeniu pełnomocnictwa pełnomocnikowi. Z treści wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem sporządzonego przez dotychczasowego pełnomocnika pozwanej wynika, że w tej dacie uważał się za umocowanego do reprezentowania skarżącej, co może oznaczać, że wówczas oświadczenie o wypowiedzeniu pełnomocnictwa nie zostało mu jeszcze złożone (k. 308). Podjęcie przez pełnomocnika procesowego w okresie przed powiadomieniem go o wypowiedzeniu pełnomocnictwa czynności procesowych w sprawie czyni je skutecznymi.

Sąd Apelacyjny nie zbadał również, czy doręczenie wyroku z uzasadnieniem adwokatowi A. G. miało miejsce w dacie, gdy istniał jeszcze stosunek pełnomocnictwa. Jedynie w tym przypadku doręczenie wyroku z uzasadnieniem wywoływało skutki prawne, bez potrzeby ponowienia doręczenia pisma sądowego stronie lub jej kolejnemu pełnomocnikowi. Doręczenie to miało miejsce 23 listopada 2016 r. (k. 349), 11 października 2016 r. Sąd Okręgowy został powiadomiony o wypowiedzeniu pełnomocnictwa (k. 302-303), a 15 listopada 2016 r. do akt sprawy wpłynęło pełnomocnictwo udzielone przez skarżącą w dniu 27 września 2016 r. radcy prawnemu P.K. (k. 341-347).

Odrzucenie apelacji jako złożonej po upływie ustawowego terminu bez zbadania skuteczności wypowiedzenia przez skarżącą pełnomocnictwa oraz skuteczności złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i jego doręczenia dotychczasowemu pełnomocnikowi czyni zaskarżone orzeczenie wadliwym.

Wobec uchylecia zaskarżonego postanowienia bezprzedmiotowe jest rozważanie zasadności obciążania skarżącej kosztami postępowania apelacyjnego.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzekł jak w sentencji, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

kc

jw